

Nr 331.

Av herr **Jeppsson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 50, ångående försvarsväsendets ordnande.

I bil. D till Kungl. Maj:ts prop. nr 50 återfinnes ett yttrande av chefen för marinstaben angående den föreslagna nya marinorganisationen. Chefen för marinstaben påpekar, att Kungl. Maj:ts förslag innehåller vissa påtagliga förbättringar i förhållande till 1924 års försvarsutskotts förslag, men att vissa i den föreslagna organisationen ännu kvarstående allvarliga brister böra avhjälpas, så att det sjöförsvaret, som med det föreliggande förslaget synes hava åsyftats, åtminstone skall bliva homogent. Detta ändamål kan dock icke uppnås utan en viss ökning i kostnader.

Det synes mig vara synnerligen angeläget, att den marinorganisation, som nu skall beslutas, blir hållbar, även om man nödsakas att för ändamålet ikläda sig en viss kostnadsökning, så att krav på förbättringar av organisationen icke komma att framtingas redan innan densamma blivit genomförd.

Jag anser, att den av chefen för marinstaben i ovannämnda bil. D till prop. 50 givna motiveringen är på alla punkter så stark, att däri gjorda förbättringsförslag böra komma till utförande.

Under punkt E å sid. 582 i prop. nr 50 påyrkar chefen för marinstaben, att stabschefen i Karlskrona bör vara en kommandörkapten av flottan. Enligt vad jag inhämtat, stod under neutralitetsvakten 1914—1918 ett betydande kust- och havsområde jämte härför avsedd sjöstyrka under befälhavande amiralens i Karlskrona befäl. Så torde även framdeles vid eventuell mobilisering komma att bliva fallet. Av prop. nr 50 sid. 318 och 319 jämförda med sid. 317 framgår, att i fästningsstaben i Karlskrona ingår bland annat chefen för Karlskrona kustartilleriregemente såsom artilleribefälhavare samt en regementsofficer av kustartilleriet såsom tygmästare. Om man då såsom stabschef i kommandantstaben placerar en major av kustartilleriet, kommer den kustartilleristiska sakkunskapen inom fästningsstaben att representeras av icke mindre än 3 regementsofficerare av kustartilleriet, medan till befälhavande amiralens förfogande för beredande av ärenden, som beröra honom underställd sjöstyrka samt inom honom underställt kust- och havsområde framgående sjötrafik m. fl. nautiska och rent sjömilitära förhållanden skulle komma att stå endast en kapten av flottan. Ett sådant tillstånd skulle enligt mitt förmenande vara oformligt. Jag får därför understryka nödvändigheten av att stabschefen i befälhavande amiralens stab såsom hittills är en kommandörkapten, och att i staben placeras en kapten av kustartilleriet i stället för en kapten av flottan.

Av prop. nr 50 framgår, att ersättningspersonal icke beräknats för i land i fredstid tjänstgörande personal. Det synes mig, som om Kungl. Maj:ts personalberäkningar i detta avseende vore behäftade med vissa brister. I denna min åsikt styrkes jag av chefen för marininstaben, som i ovan nämnda bil. D till prop. nr 50 anför bland annat följande: »Det synes ganska sannolikt, att, därest förslaget genomföres, en del svårigheter beträffande tjänstens utförande i land snart nog skola komma att göra sig gällande, och att rätt stora inskränkningar bliva nödvändiga att vidtaga beträffande manskapets utbildning i skolor och kurser, på det att man genom avkortning av den för dessa anslagna tiden skall få ett tillräckligt antal befäl och manskap disponibelt för kasärn- och vakttjänstgöring. En dylik avkortning måste på grund av militära krav i första hand komma att drabba de allmänbildande ämnena och sålunda försäkra, att manskapets utbildning i detta hänseende, ända fram till underofficersbefordran, måste läggas på ett lägre plan, än vad den nyligen utstakade och delvis redan tillämpade utbildningsorganisationen medgiver.» Det skulle enligt min mening vara mycket olyckligt, om på detta sätt en sänkning av underofficerarnas och manskapets allmänna bildningsnivå skulle framtvingas.

I en till mig riktad skrivelse anför sjöunderofficerssällskapet i Karlskrona: »Efter nuvarande förhållanden har på en del platser reduceringar blivit vidtagna så att arbetsbördan kommer i väsentlig grad att ökas. På grund härav ha vi föreslagit en ökning av dessa oundgängliga platser med 10 procent, vilket torde vara väl knappt, men efter vunna erfarenheter härutinnan kommer det säkerligen att giva sig snart tillkänna, att denna procentökning måste utvidgas. Den förslagna 10 procentökningen såväl på land- som sjökommenderad personal är nämligen ovillkorligen nödvändig och torde komma att redan från början bliva fullständigt utnyttjad. Att låta en del personal avgå den ena dagen för att den andra se sig nödsakad att inkalla dem igen, torde vara en mycket dålig organisation, som aldrig skapar förtroende för vapnet.»

På sid. 212 i prop. nr 50 anför försvarsministern följande: »Den knappa tillgången av personal för lanttjänstgöring, särskilt under sommarhalvåret, nödvändiggör emellertid, att större fordringar än för närvarande måste ställas på stampersonalens arbetsuppgifter under tjänstgöring i land». Detta försvarsministerns yttrande synes mig giva ytterligare fog för den uppfattningen, att viss ersättningspersonal måste beräknas även för tjänsten i land.

Dylik ersättningspersonal anser jag böra beräknas till 5 procent av under sommaren i land tjänstgörande officerare, 10 procent av under vintern i land tjänstgörande underofficerare och 10 procent av under sommaren i land tjänstgörande korpraler och meniga. I överensstämmelse härmed böra å flottans personalstater beräknas ytterligare 1 kommandörkapten, 4 kaptener eller subalternofficerare, 45 underofficerare eller flaggkorpraler, 20 korpraler och 37 meniga (inberäknat 7 rekryter).

Det synes mig vara synnerligen nödvändigt, att marinens till flygtjänst utbildade personal är så talrik som möjligt för att betrygga ett gott samarbete mellan det marina försvaret i luften, på vattnet och under vattnet. I prop. nr 20 år 1924, sid. 493, beräknade Kungl. Maj:t den för utbildning vid flygvapnet sommartid kommenderade personalen från flottan till 31 kaptener och subalternofficerare, 15 underofficerare och flaggkorpraler samt 22 korpraler; från kustartilleriet beräknades enligt sid. 593 i samma proposition 10 subalternofficerare, 4 underofficerare eller flaggkorpraler och 6 korpraler. I prop. nr 50 år 1925 beräknar Kungl. Maj:t för samma ändamål endast 22 kaptener och subalternofficerare, 10 underofficerare eller flaggkorpraler och 9 korpraler av flottan samt 8 subalternofficerare, 3 underofficerare och 3 underbefäl av manskapet från kustartilleriet. Det synes mig önskvärt, att den till tjänstgöring vid flygvapnet från marinen kommenderade personalen under *hela* året utökas till det av Kungl. Maj:t för år 1924 för sommarperioden beräknade antalet.

Personalen bör för detta ändamål ökas med 9 kaptener eller löjtnanter, 5 underofficerare eller flaggkorpraler och 13 korpraler vid flottan ävensom 2 löjtnanter, 1 underofficer och 3 underbefäl av manskapet vid kustartilleriet.

Vid granskning av de föreslagna staterna har jag dessutom funnit, att anslaget till extra utgifter för sjöförsvaret motsvarar endast 0.2 procent av sjöförsvarets samtliga utgifter, medan motsvarande procentsats för lantförsvaret är 0.7 procent. Det för sjöförsvaret föreslagna anslaget innebär en avsevärd nedsättning av det för närvarande utgående anslaget för ändamålet. Jag anser, att dessa anslag till extra utgifter böra beräknas efter samma grunder för alla försvarsgrenar och får för den skull föreslå, att anslaget till extra utgifter för sjöförsvaret ökas till 240,000 kronor med 170,000 kronor.

På grund av ovanstående får jag föreslå,

att riksdagen ville besluta att genomföra de av chefen för marinstaben i bil. I till prop. nr 50 samt av mig här ovan därutöver föreslagna förbättringarna i den av Kungl. Maj:t i prop. nr 50 föreslagna nya marinorganisationen, gående ut på följande:

I. Flottan.

1. Flottans personalstater ökas med

a) *officerare:*

2 kommendörkaptener av 1:a graden,

2 kommendörkaptener av 2:a graden,

5 kaptener och

27 löjtnanter, sammanlagt 36 officerare;

b) *underofficerare:*

20 flaggunderofficerare och
40 underofficerare av 2:a graden, sammanlagt 60 underofficerare;

c) *manskap:*

Flaggkorpraler:

40 flaggkorpraler.

Övrigt manskap:

50 högbåtsmän och korpraler,
150 meniga samt
35 meniga under 5 månader.

Skeppsgossar:

150 skeppsgossar;

d) *mariningenjörer:*

1 mariningenjör av 2:a graden och
1 extra mariningenjör;

e) *marinläkare:*

1 marinläkare av 1:a graden,
4 marinläkare av 2:a graden och
2 marinläkarstipendiater;

f) värnpliktskontingenten vid flottan ökas med 300 man. Härav föranledda kostnader beräknas å därav berörda anslag uppgå till cirka 1,050,000 kronor.

2. Anslaget till flottans krigsberedskap och övningar bör ökas med kronor 380,000

3. Anslaget till underhåll av flottans fartyg och byggnader bör ökas med ... » 68,000

Summa årlig kostnadsökning för flottan cirka kronor 1,498,000.

II. Kustartilleriet.

1. Kustartilleriets personalstater *minskas* med 1 major. Kustartilleriets personalstater *ökas* med

a) *officerare:*

2 kaptener,
4 löjtnanter,
1 underlöjtnant eller fänrik, sammanlagt 6 officerare;

b) *underofficerare:*

5 underofficerare av 1:a graden,
10 underofficerare av 2:a graden;

c) *manskap:*

Flaggkorpraler:

12 flaggkorpraler;

Övrigt manskap:

46 korpraler,
49 meniga;

d) kustartilleriets värnpliktskontingent ökas med 200 man.

Härav föranledda kostnader beräknas å därav berörda anslag uppgå till cirka kronor 414,000

2. Anslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar ökas med » 40,000

3. Anslaget till underhåll av befästningar, kustartilleriets kaserner m. m. ökas med » 25,000

Summa årlig kostnadsökning för kustartilleriet kronor 479,000.

III. Anslaget till extra utgifter för sjöförsvaret höjes med 170,000 kronor till 240,000 kronor.

IV. I anslutning till av mig här föreslagen ökning av värnpliktskontingenten vid marinen får jag också påyrka därav betingad ändring av det av Kungl. Maj:t i prop. nr 50 avgivna förslaget till ny värnpliktslag. Däremot kan jag icke biträda chefens för marininstaben yrkande om rätt för Kungl. Maj:t att i 200 dagar utöver ordinarie övningstid kvarhålla vissa av marinens värnpliktiga i linjetjänst.

Stockholm den 19 mars 1925.

Ola Jeppson.

